

Motion till riksdagen

1988/89: Ub692

av Yvonne Sandberg-Fries m. fl. (s)

Ett Östersjölaboratorium

Frågan om miljösituationen i Östersjön och behovet av ett Östersjölaboratorium har vid ett flertal tillfällen behandlats av riksdagen, vilket bl. a. resulterat i att riksdagen till regeringen uttryckt sin oro för utvecklingen i detta havsområde.

I årets statsverksproposition hänvisar nu såväl miljöministern som utbildningsministern till att frågan kommer att övervägas i den forskningspolitiska proposition som kommer att föreläggas riksdagen under år 1990.

Riksdagen har tidigare beslutat att inrätta centra för marin forskning vid universiteten i Umeå, Stockholm och Göteborg. Det är självklart av stor vikt att även universitetet i Lund ges förutsättningar att bedriva forskning inom det marina området.

Det bör dock starkt framhållas att verksamheten vid dessa centra inte i någon nämnvärd grad kommer att omfatta de problem beträffande fisket och miljön för fisken som finns i Östersjön och som har mycket stor betydelse för fiskerinäringen.

- Torskfisket i Östersjön är vårt viktigaste fiske ur ekonomisk synpunkt. Samtidigt finns åtskilliga problem runt detta, vilka är föremål för undersökningar. Dit hör t. ex. betydelsen av utsträckningen av de syrefria bottenarna, påverkan på lekområdena av eutrofieringen, halten av toxiska substanser i levern (vilken gör att det föreligger landningsförbud för torsklever i södra Östersjön) samt frågan om maskstorlek i trålarna och reglernas internationella tillämpning.
- Även för andra fiskslag av kommersiellt intresse föreligger en rad problem, vilka på ett eller annat sätt är förknippade med försämringen av miljön (lax, plattfisk).
- Beträffande sillfisket i Östersjön är undersökningar rörande den ökade näringsrikedomens inflytande på bestånden intressant, delvis därför att den står i motsats till det problem som uppstått för torskfisket i och med att näringsöverskottet bryts ned och orsakar syrebrist. Det gäller att undersöka var optimum för bägge fiskarterna ligger.
- Undersökningar över produktionspotentialen är viktiga för beräkningar över Östersjöns totala produktionskapacitet.
- Miljösituationen spelar – som ovan antytts – stor roll för utvecklingen av de levande resurserna i Östersjön. Den spelar också roll för en kvalitetsbedömning av t. ex. kommersiell fisk (halten av toxiska substanser, förekomst av sjukdomar och parasiter i fisk etc.).

Det finns således behov av en mycket omfattande aktivitet i södra Östersjön. Ett marint undersökningslaboratorium lokaliserat till Karlskronaskulle bli den landbas som är en absolut förutsättning för att dessa aktiviteter skall kunna bedrivas på ett effektivt sätt.

Karlskrona skulle dessutom vara en utmärkt hamn för det nya forskningsfartyg som fiskeristyrelsen planerar som ett komplement till Argos.

IVL (Institutet för vatten och luftvårdsforskning) har ett i dag outnyttjat laboratorium i Karlskrona, vilket skulle vara utmärkt att starta verksamheten i. Det har också fördelen att ha tillräckligt med tomtmark för undersökningsverksamhet i samband med fiskodling. Även andra intressenter skulle kunna knyta an till ett marint undersökningslaboratorium i Karlskrona. Ett visst intresse finns enligt uppgift inom SMHI (hydrografi, miljöundersökningar) och Sveriges fiskares riksförbund (fiskkvalitet). Även IVL kan möjligen ha ett sådant intresse. Laboratoriet skulle vidare kunna utgöra en viktig resurs för den marina forskningen vid Lunds universitet och för högskolorna i Kalmar, Karlskrona/Ronneby och Växjö.

Det förtjänar slutligen att påpekas att Karlskrona, förutom sitt centrala läge i den mest produktiva delen av Östersjön, också i övrigt kan erbjuda en lämplig miljö. Karlskrona har sedan länge satsat på fisket med bl. a. Östersjöskola, utvecklingsarbete, Östersjökonferenser och internationellt samarbete.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av ett marint undersökningslaboratorium med huvudsaklig inriktning på fisket i Karlskrona.

Stockholm den 24 januari 1989

Yvonne Sandberg-Fries (s)

Christer Skoog (s)

Jan Björkman (s)